

Bya-bladet

Nr 34

Dec. 2019

Årgång 10

Biblioteket i Älvsbyn med vår Forskarhörna och Forskargrotta.

Öppet Hus: måndagar 15.00-18.00 är stängt december. Vi öppnar igen den 20 januari 2020.

Tankar om det gångna året och lite om framtiden

Den här tiden på året, när endast en månad återstår av 2019, så kan det vara idé att summera det gångna året och försöka blicka in lite i framtiden. Låt oss först konstatera att året, förutom sedvanligt öppet hus måndagar, varit fyllt med aktiviteter som DNA-kurs i feb, deltagande i nationaldagsfirandet, deltagande i arkeologidagen den 25 aug samt en uppskattad höstresa till Furunäs i Piteå och släktforskarcafé under hösten. Dessutom kommer som vanligt en kalender för nästa år. En nyhet är skriften om Nyfors som även den ligger klar!

Däremot har vi inte haft något höstmöte, vilket ytterst går tillbaka på att vi inte i tid fick tag på någon lämplig lokal. Vi får inte längre använda oss av Fluxens matsal som är stängd och håller på att inredas till gym. Vidare visade sig Polar Hotell vara alltför kostsamt. Tänkbara framtida alternativ är PRO:s lokal på Älvåsvägen, som rymmer ca 80 personer, eller Johannesgården, som rymmer 50-55 personer.

Måndag den 11 nov hade vi bjudit in kommunalrådet Thomas Egmark till Forskarhörnan på biblioteket för utbyte av information. Vi tyckte det var viktigt att han fick lite närmare inblick i vår verksamhet. Vi hade också en förhoppning att få veta lite om bibliotekets framtida placering, blir det kvar på Fluxen eller kommer det att flyttas. Vi kunde konstatera att några beslut inte är fattade i denna för oss så viktiga fråga och att bibliotekets framtid inte är huggen i sten oavsett de rykten som florerar. Vidare fick vi veta att lokaler i kommunhuset gratis kan ställas till föreningens disposition för årsmöten och andra större sammankomster.

Sammanfattningsvis så var det här ett bra möte och vi hoppas naturligtvis att biblioteket blir kvar på sin nuvarande plats och i sin nuvarande funktion. Vi kan inte nog betona vikten av detta och intyga att biblioteket och dess personal är ett viktigt kulturcentrum både för de boende på Fluxen, medlemmarna i forskarföreningen och för alla medborgare i kommunen!

Nästa stora begivenhet blir naturligtvis årsmötet och till dess ska vi naturligtvis ha ordnat fram en lämplig lokal för denna vanligtvis så välbesökta sammankomst. Sedan får vi åter påminna om kalender för 2020 och skriften om Nyfors, som kommer att finnas till salu vid första advent och är lämpliga julklappar till alla och envar. Med dessa slutord vill jag och hela styrelsen önska er alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År.

Ordf

Innehåll:

sidan

Ordförarens ord	1
Från red.	2
Telefonlista, styrelsen	2
Cirklar/kurser, försäljning	3
Höstresan Furunäs	4-6
Julen förr i tiden	7-11
Stenbergspojkarnas bok	12-20
Fler bilder från Selholmen m.m.	21-23

Hej mina forskarvänner!

Nu har vi avverkat höstens aktiviteter, det har varit fullt upp, men det är ju hälsosamt att inte behöva nöta och rulla på tummarna. Mycket roligt att se besökssiffrorna i forskarhörnan de fortsätter uppåt. Släktforskar-caféerna/cirklarna har också varit välbesökt, 10-11 besökare har det varit ibland.

Personligen tycker jag att höstresan till Furunäset var höjdpunkten. Inger Boström skrev ett så fantastisk reportage i lokaltidningarna om det, kan inte annat än återge det. Eftersom vi har medlemmar över hela Sverige så bör även de få läsa det, sen har jag fyllt på med lite fler bilder. Det regnade och var kallt mest hela tiden, otroligt att det ens blev några bilder. Men besöket och vandringen var så enormt bra så vad gjorde regnet och kylan. Efteråt fanns det god mat i en varm matsal.

Vi som använder oss av Disgen programmet att lägga in vår släktforskning i, vi har haft en del uppdateringar att jobba med under det här året. Själv har jag inte haft bekymmer med det, upplevt hela tiden att det varit förbättringar. Klart lite jobbigare i början men sitter man ofta och arbetar med programmet går det ju fortare att vänja sej med nyheterna. Svårare för dem som nyss börjat släktforska och nyligen lärt sej programmet. Då är ju våra cirklar utmärkt att träffas och utbyta kunskaper och erfarenheter. Vi avslutade höstverksamheterna den 27 nov. med ett besök av Christian Andersson och Curth Svedberg från DisNord. Där fick vi många fina tips och hjälp med programmet Disgen. Curth om hanteringen av utskrifter, dubbletter, ort och källträd. Christian visade karthanteringen och vilka möjligheter det finns att göra hela släkthistorier i programmet.

Den här gången gick inbjudan mest till de som gått cirklar. Efter nyår får vi gå ut till fler Dis-medlemmar. Ni som är medlemmar i Dis, kontakta undertecknad om ni är intresserade av frågor kring Disgen programmet. Så kan vi ordna en ny träff till våren.

Finns det intresse så fortsätter släktforskarcirklarna nästa år i caféform som tidigare.

Anmälan se längst upp nästa sida. Hörnan är nu stängd under december, men medlemmar har tillgång till datorerna i Grottan som vanligt, när biblioteket är öppet.

Årets kalender som nu är ute till försäljning handlar ju om bilder förr och nu. Då kom en tanke:

Styrelsens sammansättning efter årsmötet år 2019:

Ordf. Anders Sandström	Tel: 070-678 89 75
Kassör. Catharina Berggren	Tel: 070-891 22 74
Sekr. Inger Torgersson	Tel: 070-634 52 53
Ledam. Ann-Sofie Öberg	Tel: 070-274 54 90
Vice ordf. Monika Jonsson	Tel: 070-22 10 294
Ledam.. Börje Isaksson	Tel: 072 514 15 88
Ledam. Berit Ljuslinder	Tel: 070-523 67 68

Ers. Tomas Granström	Tel: 070-663 72 32
Ers. Kurt Jarvelius	Tel 073-140 55 32
Ers. Margareta Holmström	Tel 070 664 45 86
Ers. Kerstin Strömgren	Tel: 0929- 102 50
Ers. Inger Öhlund	Tel: 070-678 52 04
Revisor. Runo Bergqvist	Tel: 070-592 82 67
Revisor ers. Bo Öhlund	Tel: 070-651 66 32

Valberedning:

Britt Norman	Tel: 073 803 77 22
Helena Stenberg	Tel: 070-624 91 89
Margaretha Johansson	Tel: 073-96 44 559

Frågor och synpunkter angående Byabladet:

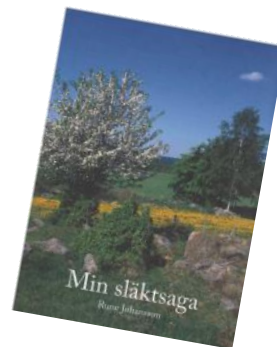
Gun Jonsson Tel: 070-320 77 56
eller ordföranden Anders.

julgranar förr och nu. Utomhusjulgranar är nog inte så gammal tradition som jag förstått. Här i Lomtjärnsparken i Älvsbyn har vi en så vacker ”julgran”. Något träd döljer sej ej under belysningen, utan det är en flaggstångsdekoration monterat på en lyktstolpe. Är detta framtidens julgran?

Jag tycker i alla fall att den pryder sin plats, men vill gärna även se någon ”vanlig” julgran med belysning. Bild på den ”moderna” granen i Lomtjärn på sista sidan.

Jag har fått tag på en mycket fin och intressant bok: ”Min släktsaga av Rune Johansson”.

Rune är född i Nybyn, Älvsbyn 1923. Han har skrivit om sin barndom och uppväxt. Många både dystra och glada berättelser från Nybyn/Nystrand och trakterna däromkring.

Gun.

(gunjons@telia.com)

Cirklar/kurser.

Är du intresserad av släktforskning? Anmäl dej till Släktforsarkafé!
Anmäl till Inger: inger.torgersson@telia.com eller Tel: 070-634 52 53
Välkommen!

Inventering av gravstenar kompletteras nu.

Gruppen fortsätter med

Skogskyrkogården. De har tillsammans lagt in över 7 300 namn på nya, gamla och skogs-kyrkogården.

Googla på gravstensinventeringen så kommer du till en sida att välja län, kommun, kyrkogård osv.

Försäljning:

Nu finns häftet "Berättelser från Vidsel med omnejd" att köpa för 100:-. Om vi ska skicka det, blir priset 140:- inkl. porto

Det är åtta Bredsel/Vidselsbor som berättat om sina liv från förr.

Beställ via: inger.torgersson@telia.com eller
Tel: 070-634 52 53

Nu har vi rea på återstående böcker

(föret 300:-) [Byar i södra Älvsbyn](#)
**Nu 50:- om vi ska skicka boken blir
Priset med frakt: 130 kr.**

Älvsbyns Forskarförenings bok om Byar i södra Älvsbyn.

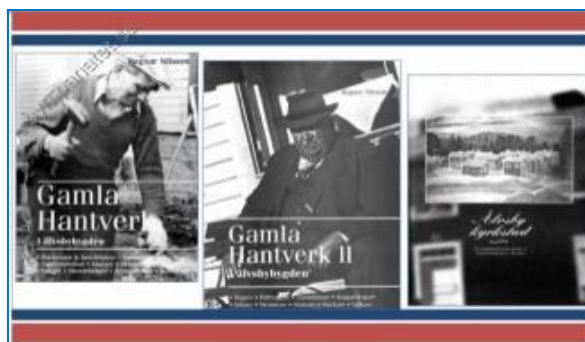
Historik över byarna Nygård, Högheden, Nydal, Bränna, Småträsk, Tvärsel, Snärbäcksliden och Kålsberg. Utgiven 2011.

Beställ via e-post: gunjons@telia.com
eller Gun tel: 070-320 77 56.

Dödsannonser och Inbjudningar till Begravningar

Vår senaste utgåva av kopierade Dödsannonser och Inbjudningar till begravingar fram till 1970, insamlade från privatpersoner. Mappen innehåller 2849 dokument, varav ca 385 inbjudningar till begravingar och resten dödsannonser på avlidna Älvsbybor. Den äldsta annonsen är från 1881. Annonserna ligger på ett USB-minne. **Priset är 100 kr och för postförsändelse 120 kr inklusive porto.**

Beställ via e-post britt.norman@telia.com eller obergfia@gmail.com

Nu är Nyfors-gruppens arbete klart till försäljning:
"Nyfors en del av Byn". Nyhet!
Ett häfte på drygt 100 sidor.

Pris 150:-
Ska vi skicka det
tillkommer Porto 50:-

Beställ hos **Börje Isaksson**

Tel: Tel: 072 514 15 88
eller via e-post:
borjeisaksson@telia.com

Gamla hantverk i Älvsbybygden I och II samt Älvsby Kyrkstad

PDF-filer av tre häften om Älvsbybygden som inte finns i nytryck längre. Ursprungligen utgiven av Älvsby Hembygdsförening

samt Kyrkstadgruppen, mellan 1996-1999. Barberare & Herrfrisörer, Barnmorskor, Damfrisörer, Murare, Skomakare, Smeder, Sotare, Stenarbetare, Sömmerskor

Urmakare, Bagare, Båtbyggare, Glasmästare, Kopparslagare, Målare, Skräddare, Slaktare, Snickare och Vulkare.

Verksamma under 1900-talet.

PDF-filerna ligger på ett USB-minne.

Priset är 100 kr och för postförsändelse

120 kr inklusive porto. Beställ via e-post
monika.jonsson@telia.com eller tel: 070-22 10 294

Älvsbyns forskarförening på höstlig studieresa

Föreningen bjöd sina medlemmar på en bussresa till Piteå, där det blev en oförglömlig rundvandring på Furunäsets sjukhusområde. I samarbete med Studieförbundet Vuxen skolan i Piteå, arbetar Elin Johansson, med att ge guidade turer.

Anna Lindersson, en av de första patienterna

Elin Johansson, bjöd på en historisk tur. Med verklig inlevelse, glödande engagemang, stor dramatik och stark medkänsla med de samhällets olycksfåglar som mellan åren 1893 till 1994 spärrades in på Piteå Hospital och Asyl på kortare eller längre tid, lät Elin lyssnarna följa i spåren av de som först kom till sjukhuset med ångbåten Rurik, då särskilt Anna Lindersson från Stockholmsområdet. Elin gav liv åt Anna, en ung flicka som spärrades in på hospitalet när hon var 21 år och satt där tills hon dog 67 år senare år 1960. Hon är den svenska som suttit längst tid inspärrad. Under den tiden fick Anna aldrig besök, inga brev kom till henne eller gick från henne. Som en röd tråd genom Elins berättelse löpte Annas liv, inte mycket finns bevarat om henne, men hon är inte glömd.

"Det bör tas i beaktande att det är människor som fraktas."

Elin Johansson med sagolik berättarkonst

Sjukhuset, ett eget samhälle

Sjukhuset byggdes som ett modernt sjukhus. Olika byggnader tillkom under årens lopp och de olika byggnadsstilarna märktes på dem. Ursprungligen rådde en nyklassicistisk och nationalromantisk stil. Inom området rymdes allt som en människa kunde tänkas behöva, om man var frisk personal eller sjuk patient. Det fanns affärer, hantverkare, odlingar och djuruppfödning, dansbana, lekomyråden, bostäder för alla kategorier, begravningsplats. Vackra parker finns fortfarande utspridda med läkevaxter såväl som prunkande växter. Från början var det också patienterna som utförde allt arbete på den närapå självförsörjande anläggningen.

Några deltagare framför Furunäsets före detta sjukhus värms av framförandet.

Behandlingsmetoder

Behandlingsmetoder på de 300 - 800 intagna patienterna, som förvånande nog ändå många överlevde, var ex. elchocker med insulininjektioner, bältning, kallbad, psykofarmaka, klorpromazin och hibernol, lobotomi.

Trollbundna är nog det ord som bäst kännetecknar älvsbyforskarna denna dag, ingen gav vädret en tanke, möjligen bidrog det till att ge rätt stämning åt de smärtsamma berättelserna, att det var troll inblandade i dem gjorde saken inte sämre.

Text: Inger Boström

Foto: Börje Isaksson

*Foto och text:
Gun.*

Docka, handsydd (utom huvudet) av en hospitalspatient 1924. Tyget kommer från små tygbitar som blev över när arbetskläderna syddes. Dockan mycket välgjord och mycket välbevarad. Den är i privat ägo.

Ytterligare bilder från besöket på Furunäsets sjukhusområde.

Här vid hamnen började vandringen och här kom ångbåten "Rurik" in med de första patienterna.

I bakgrunden, Rehab avdelning och sjukgymnastik.

Bild på den fina innergården, "Borggården". Där det bl.a. varit stora musik evenemang på senare tid.

Utanför kyrkogården. Här förvarades de avlidna i väntan på gravsättningen.

I sjukhusparken finns en staty, vem det föreställer är inte känt, men Elin har tillägnat Anna den, (huvudpersonen i hennes föreläsning).

På kyrkogården vid ingången står denna skylt.

Vandringen avslutades stämmingsfullt med att Elin tände ett ljus vid klockstapeln och läste en dikt.

Julen förr i tiden

Så här till julen kan det vara på sin plats att blicka bakåt lite och försöka skildra hur denna högtid firades förr. Tyvärr är det sparsamt med uppteckningar från hur det gick till i våra bygder, men några noteringar från Lule- och Pitebygden ger en antydning om hur det var en gång för länge sedan även i Älvsbybygden.

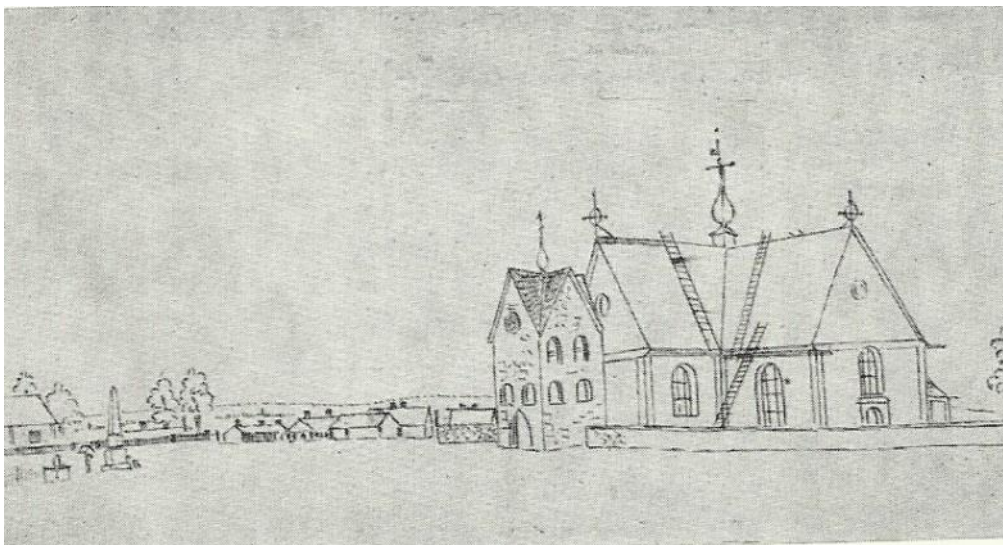
Låt oss först konstatera att julen sannolikt firades hos de nordiska folken som en fest för att driva bort mörkret. Eftersom julnätterna var långa och mörka ansågs mörkrets makter då vara särskilt verksamma. Det gällde att vara på sin vakt.

Jesu födelse hade från början inget fixerat datum, men på 300-talet valde man den 25 dec som tidpunkten för hans födelse. När sedan Sverige kristnades under tidig medeltid var således kristna traditioner i samband med julen väl etablerade och man höll under medeltiden fyra gudstjänster under juldagen: 1) midnattsmässa. 2) vid hanegället. 3) vid gryningen. 4) på dagen. Förutom juldagen var även annandag-, tredjedag- och fjärdedag jul helgdagar. På annandagen brukade ungdomar klä ut sig till julspöken med sotade ansikten eller mask, medan andra klädde ut sig till julbock. Det sistnämnda kanske en avspegling av de julspöken – ”julschweina” – som vid juletid sades komma fram till gårdarna.

De äldsta beläggen

De äldsta beläggen för julfirande i norra Sverige har vi efter den blivande riksantikvarien Johannes Bureus, som tillbringade jul- och nyårshelgen år 1600 hos sin släkting kyrkoherden Anders Petri Grubb i Luleå socken (d v s Gammelstad). Bureus skriver: ”I Julehögtiden komma nogh folk till kyrkian, men Päärsmässan meer för Juulaköldens skull, ty då (vid Persmäss) är kyrkemässa i Lule”. Han berättar vidare att i Lule socken är kaplanen skolemästare och att barnen i socknen gå i kaplansstugan för att lära läxor samt sjunga psalmer. Bl a skulle de sjunga vid juldagens ottesång. Att bönderna verkligen samlades vid kyrkan under dessa stora hötider och bodde i sina kyrkstugor framskyntar av följande notis: ”Alle bönder hafva sine stugor vidh kyrkian på en plass the kalla Bärghet två, tre fyre eller fem om hvar stugo.”

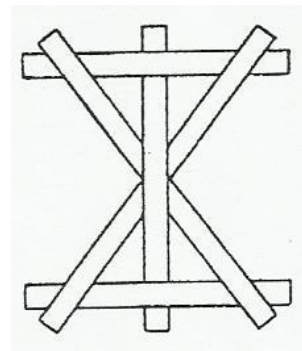
Med detta korta nedslag i historien får vi utgå från att julfirandet för 400 år sedan hade en stark kyrklig prägel och att även Älvsbybygdens folk samlades runt sin sockenkyrka i Öjebyn. Vi kan bara föreställa oss kylan och mörkret när man dagen före juldagen anlände till de oeldade stugorna för att där vistas under den långa kyrkhelgen.

Öjeby kyrka med klocktorn. Teckning av C J P Plageman 1835

Dunkla traditionsuppgifter

Att julen förr också hade inslag av äldre tradition förstår vi av de dunkla traditionsuppgifter som pratar om "schwårtjio" (svartjul), d v s den mörkaste tiden på året då allsköns oknytt och julspöken drev sitt spel runt gårdens hus. Bland dessa finner vi julbockarna, som kom till julaf-ton och försvann vid trettondagen. De förekommer både i den samiska och svenska traditionen under namn av "rähttunah" respektive "jiolschwein" (julsvenn). De ansågs som farliga i synnerhet för barn, men framställdes också som dumma och lättlurade. Man kunde dock skydda sig mot julsvennerna med träkors. Därav de kors av halm eller spånor som man tillverkade till julen och hängde upp både inom- och utomhus.

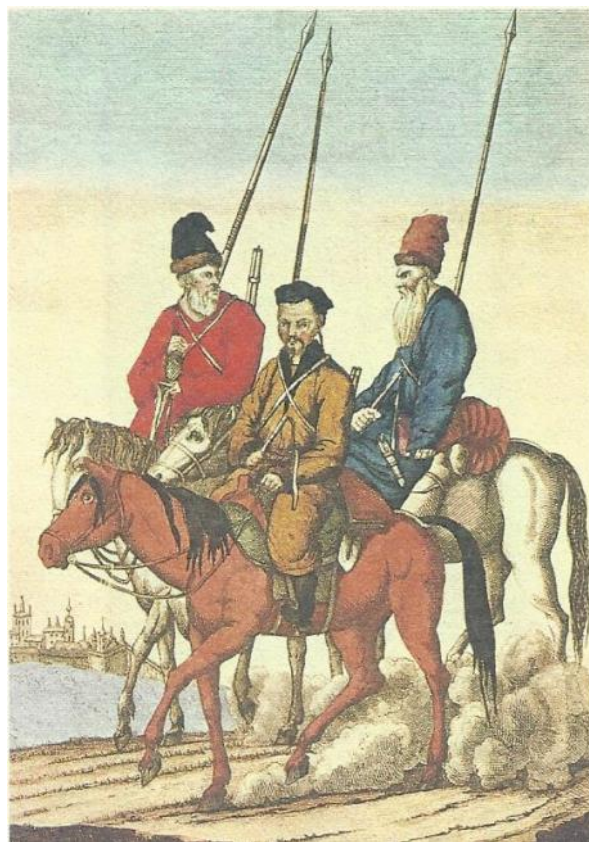

Träkors som skydd mot onda makter.

En tragisk jul i Pitetrakten.

En av det tidiga 1700-talets många krigsjular, som säkert levde länge i det kollektiva minnet, var julen 1716. Dagarna före julafton drog nämligen en härjande skara kosacker fram längs kustvägen och plundrade piteborna på hela 50 lass gods i form av pengar, guld, silver, kläder, vin, brännvin och tobak. Dessutom dödade man ett antal människor, däribland prästen Per Hofberg, lärare vid Piteå trivialskola.

När missdådarna nåddes av ryktet om en från söder annalkande reguljär svensk truppstyrka ställde man åter kosan mot norr. På kvällen den 20 dec slog man läger på en gård i Rosvik och där anfölls de under natten av uppbådade pitebönder, som dödade tio man och återtog 44 lass rövat byte. På sin fortsatta färd norrut uppsnappade lulebönderna ytterligare 5 lass, varför behållningen för marodörerna blev mager. Det berättas att de som förlorat sina ägodelar hade stora problem att få igen dessa av deltagarna i bondeuppbåden. Om även människorna i Älvsbybygden drabbades vet vi inte.

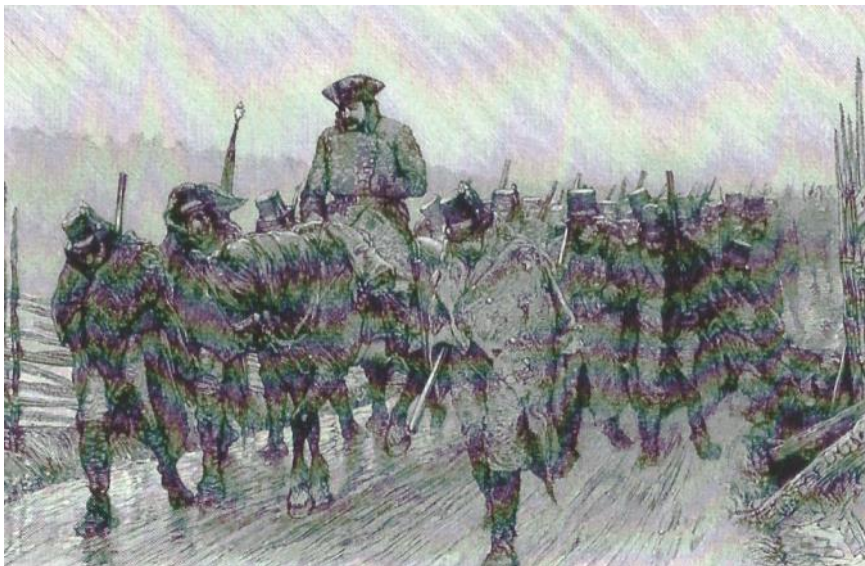

Ryska kosacker julen 1716

Militära måltider julen 1808

Under kriget 1808-09 befann sig den svenska armén på reträtt i norra Sverige runt julen 1808 och vi har bevarade uppgifter om manskapets förplägnad under denna julhelg. De soldater som var förlagda i Piteå socken lär till aftonmåltid ha serverats ett halvt stop mjölgröt med 3 lod smör samt ett kvarter (0,33 l) mjölk eller lika mycket svagdricka med sirap. Dessutom erhöll varje man drygt 100 gr salt sill per dag. Befälhavande generalen meddelade dessutom att samtliga soldater som extra förplägnad skulle tilldelas 1 jumfru (8,2 cl) brännvin per man under jul-, nyårs- och trettondagen. Således kan vi konstatera att soldaterna fick en rejäl snaps till sillen under julhögstiden, annars verkar förplägnaden ha varit synnerligen enkel.

Genom bevarade brev vet vi också att befälet (officerarna) åt betydligt kräsligare i Torneå. Under julkvällen åt man risgrynsgröt med vinsovel, lutfisk och kaka samt drack rött vin och bål. Juldagen bjöd på smör och bröd, färsk lake, ugnsgrot, tjäderstek, risgrynskaka och tårta samt återigen rött vin och bål att dricka. När man inte tjänstgjorde så roade man sig med att spela träkarl eller köra runt med sina hästar och slädar.

Svenska armén på reträtt senhösten 1808.

Soldaten Pamps jul 1834

I Luleå socken levde och verkade under 1800-talets första hälft Johan Persson Pamp (1795-1868) som soldat för roten nr 93 i Bensbyn. Under några år av sitt liv förde han en detaljerade dagbok, som under namn av "Pamps dagbok 1834-35" har publicerats i bokform av Lars-Gunnar Boman. Dagboken ger oss en unik inblick i en fattig familjs tillvaro vid mitten av 1800-talet och vi kan här i lätt moderniserad form ta del av jul- och nyårsfirandet år 1834.

Den 24 onsdag var jag hemma och gjorde ett par "högröfvelsskor" åt Jöns Jönssons piga Greta Lena och ett par åt Skata-Anna Lena, med Isak Sandström skickade jag brevpengar både för mig och Liven (soldatkollega), raggväder och lite kallt.

Den 25 torsdag eller "Juhledag" var jag hos Lars Petter Johansson på kalas och fick rotelön (den årliga kontanta lönen), sen var jag hemma hela dagen.

Den 26 fredag eller annandag jul var jag även hemma, hustrun var i "g.stan", om aftonen dansade ungdomen hos Jakob Hansson och jag var dit om natten.

Den 27 lördag eller tredjedag jul var jag hemma hela dagen, ungdomen dansade även idag, Jöns Sandström från Avan och hans hustru samt drängen Johan Olof var här på dagen, blidväder med regn och sydlig vind om aftonen.

Den 28 söndag eller fjärdedag jul var jag hemma, blidväder och mulet.

Den 29 måndag var jag till Brändström för att hämta ett skäl potatis, kom då i sällskap med några och det blev att suppa hela dagen hos Johan Erik, Erik Brand har haft byns alla hästar efter timmer på Björkönen idag, blidväder.

Den 30 tisdag var jag hemma och sjuk, blidväder med regn och ishalka.

Den 31 onsdag eller sista dagen på detta år var jag hemma och gjorde ett par skor åt Hans Nilssons son Janne, elakt väder snö och regn. "Slut nu på detta år i Jesu namn. Detta vederlek som nu är, ser det ut som Gud skulle hafva ordsak att straffa oss för vår stora sömnaktighet och öfverflödigt slöseri, som här under hela Högtiden är allestedes föröfvat, både uti mat och dricka: och alt annat dylikt ty högfärd är odygd så stor den Gud aldrig lida."

Kanske var det juldagens kalas hos rotebonden L P Johansson eller supandet hos Johan Erik Ersson den 29, med efterföljande baksmälla den 30 december, som fick Pamp att känna ruelle över drickande och frossande under julhögtiden. Klart är dock att Pamp och hans familj inte levde i överflöd, sådant som kaffe, socker, brännvin och tobak var ovanligt i familjen. Dessutom anar man svälten i dagboksanteckningarna "var jag till stan skulle höra efter lite mat och fick inte" (8/1 1834) samt dagen därpå "en svår Svält dag" (9/1 1834). Hela 1830-talet präglades för övrigt av en lång rad nödår och säkerligen så också i Älvsbybygden, där soldater och inhyses förde en fattig tillvaro.

Per Otto Adelborg roar sig med att åka ackja efter ren i Gammelstad den 28 dec 1808

Julfest på Långvikens glasbruk och julgubben Aspelin

Från andra hälften av 1800-talet har vi ett julminne som grosshandlare Frans Dahlén i Luleå återger från sin barndom i en tidningsartikel (NK 24/12 1953). Denna jul utspelade sig på Långvikens glasbruk, där fadern var disponent för bruket och drev den stora tillhörande jordegendomen. Förberedelserna synes ha börjat i god tid med bak och slakt av julgris, samt därpå följande anrättning av godsaker som korv och pressylta. En viktig sak var också den obligatoriska stöpningsen av ljus som skulle tändas på julafton och juldagen. Några dagar före jul körde fördrängen Svärd in till staden och hämtade inköpta saker för julen. Där bland bröstsöcker som fadern delade ut till barnen. Dagen före julafton hämtade Svärd också en fin julgran i skogen, som ställdes in i ladugården för att tina. På kvällen vidtog bad i ladugården, där det fanns en eldstad med en stor gryta full med kokande vatten och en stor badbalja.

När väl julafton randades togs julgranen in och pryddes med flaggor, glitter, glaskulor och små vaxljus i olika färger. Utomhus hade drängen noggrant skottat alla vägar och stigar samt huggit och burit in ved för hela helgen. Dessutom hade man satt upp två kornkärvar vid gårdens grindstolpar. Till morgonmål fick de små barnen mjölk och en stor vetebulle och i köket var husmor och pigorna i färd med att tillaga all slags julmat. Under förmiddagen körde husfadern runt med gårdens häst "Blacken" och delade ut presenter till alla dom som var stadigvarande anställda vid egendomen. Dessa presenter eller julgåvor bestod i regel av ½ kg kaffe och lika mycket socker, en stor julbulle, risgryn, två stearinljus, lite röktoke eller snus och någon religiös skrift samt en tillönskan om god jul.

Efter denna rundtur blev det "dopp i grytan" kl 12 i köket, där det var dukat långbord med traditionell julmat. Då skulle all gårdens folk, även drängar och pigor, vara med och alla lät sig väl smaka. Tyvärr talar inte Dahlén om vad som serverades, annat än att sillsallat fanns med på bordet. Under eftermiddagen samlades familjen i salen, där julgranen stod mitt på golvet med alla ljus tända, och det serverades thé, som ansågs förnämligare än kaffe. Sedan vidtog pianospel och sång samt långdans runt granen och i huset, innan husfadern läste en jul betraktelse. Först därefter delades julklapparna ut och de bestod mestadels av nyttosaker som strumpor och vantar, men även en del mindre småsaker. Särskilt minns Dahlén att han av fadern fick en ny blank enkrona. Slutligen var det tid för julmiddag som bestod av lutfisk gjord på torkad gädda och julgröt med mandel. Varpå var och en sökte sig till nattvila och julefriden sänkte sig över det gamla bruket.

Så furstligt var nog inte firandet av julen i bondens gård eller den fattiges stuga. En uppteckning i Folkminnesarkivet i Stockholm berättar om böndernas julfirande i Brändön, Luleå socken, under 1880-talet. Något mer spartanskt har man idag svårt att tänka sig. Julmaten som aväts vid åttatiden på julafton bestod blott av kornmjölsgröt och mjölk, kanske med en klick smör, en kanna öl och en hög med bröd. Den sistnämnda bestod av korntunnbröd, skarpkaka och en söt limpa, den s k julbullen. I en del gårdar förekom det ibland skinka och korv till julen och när det var riktigt överdåd serverades mjölost (ostkaka) efter maten. Barnen kunde i bästa fall få en pepparkaka eller en karamell inköpt på någon marknad som ofta avhölls på själva julafton.

I Norrbottens Allehanda den 28/12 1898 berättas hur gubben Aspelin ifr Rognäs brukade tassa runt hos familjerna i bygden med en levande bock under julhelgens dagar. Enligt tidningen såg Aspelin ut som en inkarnation av jultomten, ”ehuru hvarken tomten eller bocken kommo med håfvor utan tvärtom”. Sannolikt passade gubben på att besöka mer välsituerade hem för att få del av det överskott som då vankades i form av mat och dryck.

Slutord

Med dessa nedslag i julfirandets historia slutar jag min berättelse. Kanske blir det möjlighet återkomma med uppgifter om det tidiga 1900-talets julfirande ett annat år. Den som vill läsa mer utförligt om julfirande förr i tiden kan ta del av min artikel i Luleå stadsarkivs årsbok 2019.

Anders Sandström
Mikaelihelgen 2019

Julgubben Aspelin med sin getabock.

*Julkort från förra sekelskiftet poststämplat 23/12 1909 i Boden.
Okänt förlag.*

Här kommer fortsättningen från föregående nummer på:

Stenbergspojkarnas bok.

Ett kollage med färglagda foton av alla syskonen Stenberg.

*Bröderna Stenberg.
Från vänster Ebbe, Sune, Berne och Urban.*

Kristineberg

En vecka innan skolstarten hösten 1947 flyttade vi till Kristineberg. Första tiden bodde vi i en temporär bostad inte långt från "plaskdammen". Flyttlasset gick med en bolagsbil som kom från Boliden, familjen åkte i Opeln. Efter årsskiftet flyttade vi in i ett nyuppfört "Laverhus". Mammans och pappas bästa vänner, Mirjam och Bertil Jonsson, flyttade in i andra halvan av huset.

Kristinebergs samhälle är byggt ute på myrmark och har fått sitt namn efter ett tidigare ödemarkshemman som hette Kristinebergsgården och låg på vägen mot Vitterliden som var höjden strax utanför samhället. Det var ett välordnat, modernt och prydligt samhälle dit folk flyttat från hela Sverige. Även en del före detta Laverbor hamnade där. Platschefen hette Bertil Israelsson och hade startat sin karriär i Lavergruvan. Han hade den uppfattningen att alla som kom från Laver var rejäla människor, så övriga i samhället kallade Laverborna för "Israels barn".

Sligen från Kristinebergsgruvan fraktades med världens längsta linbana (96 km) till Boliden. Banan är idag nedlagd. Endast en kort sträcka finns kvar som turistattraktion.

I samhället bodde som mest 1200 människor och alla var på olika sätt beroende av gruvan. Det fanns konsumbutik och brukshandel, damekipering, postkontor, herrekipering med skrädleri, frisersalong, Folkets hus med biograf, bibliotek och kafé, busstation med kiosk och pappershandel. Som sista anhalt efter Björkselevägen fanns Carstedts lastbilsåkeri och taxi. De hade även bilverkstad, bensinmack och bilförsäljning (Minor, Hansa, Tatraplan). I samhället fanns också Fjärdingsman och finka. En kyrkoadjunkt fanns men ingen kyrka. Frälsningsarmén hade lokal och två personer stationerade i Kristineberg.

Skolkort 1947 i Kristineberg, Berne 4:e klass och Sune 3:e klass

Skolformen var även här så kallad B-skola med klass 1 – 2, 3 – 4, 5 – 6 och 7. Detta har medfört att Sune och Berne gått tre år tillsammans i samma klassrum. Även här fanns det skolbispisning.

När Sune gick i tredje klass och Berne i fjärde hände det ibland, som vanligt bland syskon, att vi kom i luven på varandra. Berne hade då fått sluta med livstykke, medan Sune hade ett år kvar. För att få lugn på Sune behövde Berne bara hota med, ”om du inte lugnar ner dig berättar jag för kompisarna att du har livstykke”. Det hade alltid god verkan och Sune blev lugn och snäll igen.

Sophämtningen sköttes här med traktor och släp. Vi pojkar tyckte att traktorföraren hade ett drömjobb. Malå brygggarbil levererade dricka varje vecka.

När vi flyttade till Laverhuset kompletterades möblemanget med en öronlappsfatölj och ett pelarbord samt en ny golvlampa. Sune och Berne fick ett rum, som låg mellan köket och sängkammaren, där kökssoffan precis fick plats när den var utdragen. I huset fick vi sköta uppvärmningen själva, vedpanna i källaren. Vi hade även lokaltelefon eftersom pappa var tjänsteman. Sommartid sov vi pojkar uppe på den oinredda vinden.

Mamma och pappa hade redan när vi flyttade in många bekanta i samhället och fick snabbt många nya vänner. De deltog i många frireligiösa möten och andra aktiviteter som ordnades. Vi upplevde det som ett stort och välutvecklat samhälle med bara 3,5 mil till Malå, 5 mil till Norsjö och 6,5 mil till Lycksele. Alla vi barn fick snabbt massor av kompisar.

Söndagsskolan var ett måste, kyrkan hade söndagsskola klockan tio på förmiddagen och Frälsningsarmén klockan 13:00. Vi var tvungna att gå till båda. Det var nödvändigt tyckte våra föräldrar. Senare när vi frågade mamma svarade hon, ”det var så bra för då visste de var de hade oss”. Vi fick till och med flitpremium, eftersom vi var syskon fick vi dela på en barnbibel.

Bertil Jonssons mamma, tant Hulda, bodde i Svartlund utanför Norsjö. Hon var en sömmerska som kom hem till gårdarna och utförde sömnadsarbete. Hon var även hemma hos oss och sydde kläder till Sune och Berne. Mamma sparade alla avlagda kläder, sprättade upp sömmarna och tog tillvara tyget som Hulda sedan sydde om till nya kläder.

Olle Berggren bodde hos Miriam även i Kristineberg när han inte bodde hos någon av hennes två systrar i Munksund. Miriams toalett hade hakat upp sig så att vattnet rann litet. En gång när Olle gick på toaletten och hade varit där en lång stund så sa Miriam, ”pappa, är du inte klar nu?”. Han svarade, ”nog hör väl jag att jag pissar”. Detta blev ett bevingat uttryck hos oss.

Pappa byggde en ”lådbil” åt Ebbe utav gamla barnvagnshjul och faner. Sune och Berne var ofta barnvakter och drog Ebbe runt samhället i bilen. Pappa hade en gammal militärcykel som vi ibland fick låna. Men en gång råkade vi köra om pappa när han åkte bil i samhällets stora backe. Det var mörkt och vi var tre personer på cykeln. Efter detta var det en lång tids cykelförbud.

En kamrats far hade ertappats av fjärdingsmannen utan cykelbelysning på kvällen när han skulle åka hem för kvällsmat under eftermiddagsskiftet. Det blev 20 kronor i böter. Detta kunde bytas mot fyra dagar i arresten. Han hade stor familj och inga reserver så han valde att sitta fyra söndagar i finkan. Vi barn var där och tittade i gallerfönstret från utsidan.

I samhället fanns även ett kooperativ som födde upp grisar som senare slaktades, styckades och såldes till medlemmarna vid tre till fyra tillfällen per år. Det fanns en speciellt anställd grisskötare. Grisgården var ett populärt tillhåll för oss pojkar när vi skulle ut på äventyr. Att krypa in till de stora galtarna och jaga dem var spännande men ej tillåtet.

Skolläkare och skoltandvård fanns i Lycksele. Dit åkte vi varje år. Andra året vi skulle till tandläkaren kände en av våra kamrater i innerfickan på sin kavaj. ”Titta vad jag hittade”, det var en tandborste, ”den fick jag av tandläkaren förra året”. Den var helt obegagnad.

Det fanns mycket strörenar i trakterna. Det var roligt att jaga dessa, men ibland vände de om och jagade oss.

Plaskdammen i samhället var ett kärt tillhåll. Plaskdammen var en konstgjord sjö med sandbotten. I ena hörnan fanns ett hopptorn med trampolin och den motsatta stranden var långgrund avsedd för barn. På vintern var det snöskottning av isbana och på sommaren bad och vattenlekar. Vi tillverkade även en båt av två brädor och en masonitskiva och monterade en gammal barnsadel att sitta på. Den var för farlig så efter några dagar måste vi ta hem den då det hänt flera tillbud med våra kompisar.

Fotbollsplan byggdes sommaren 1948. Då fick vi bruk för den fotboll som vi fick 1945 i Göteborg. Det fanns inte så många fotbollar i samhället.

På sommaren 1948 under pappas semester hyrde vi en kyrkstuga i Älvsbyn av en släkting från Korsträskbyn.

Älvsby kyrkstugor

Troligen kommer en kökssoffa och stolar därifrån, soffan finns numer hos Malin och stolarna hos Urban.

På hösten hälsade vi på pappas kusin Astrid i Öjebyn. Deras tik hade valpat och vi kunde få en valp om vi ville. De var små och söta så efter mycket övertalning fick vi ta med en fyra veckor gammal valp i en skokartong. Valpen växte snabbt, det var en blandras med mycket Collier i så den blev mycket stor (såg ut ungefär som en Berner Sennenhund). Den fick namnet Karo. Vi kunde inte ha den så länge då den inte tålde att se folk med skidstavar eller käppar. Det berodde nog på att en grannpojke hade retat hunden när den varit bunden utanför huset.

Mamma och moster Maja (Maria) 1948

En sommar kom familjen Claesson på besök. De besökte även Pingströrelsens tältvecka i Husbondliden, mellan Kristineberg och Lycksele. Bengt och Stig sov med oss uppe på vinden. Vi tyckte det var roligt att de var hos oss.

Kusinerna Claesson på besök i Kristineberg 1948

På sommaren 1948 bytte pappa bort Opeln mot en Ford V8, 1936 års modell. Han bytte jämnt med någon som arbetade i gruvan. Det var en stor bil som gick att köra på kristallolja eller motorfotogen. Detta var billigare än bensin men inte tillåtet. Vid ett tillfälle skjutade pappa hela fotbollslaget den 10 km långa vägen till Björksele. Den bästa spelaren i fotbollslaget var prästen. Han spelade inte fotboll på söndagar, därför förlades så många matcher som möjligt till andra veckodagar.

Berne, Rolf och Sune 1948

Urban föddes på BB i Lycksele den 8:e augusti 1949. Samma dag deltog pappa i en skyttetävling i Lycksele och vann första pris i sin klass. Det var en ljusstake som nu finns hos Urban.

Det här var i bärplockningstider och då mamma hade haft en jobbig förlossning kunde hon inte plocka bär som vanligt. Sune plockade bär och Berne vaktade Ebbe och senare Urban.

Sune, Ebbe och Berne på jubileumsutställningen i Lycksele 1949

När Urban föddes fick vi en barnsäng med madrass och filt av kommunen. Vi hämtade den på busstationen.

Miriam och Bertil, som var barnlösa och i 40-årsåldern, bearbetade mamma och pappa hårt och ville adoptera Urban. De tyckte att mamma och pappa som redan hade tre pojkar inte behövde ytterligare en.

Karin, Sune och Ebbe 1950

Urban fick sitt namn efter sista konsumföreståndaren i Laver.

När Urban var nyfödd och Berne var barnvakt roade han sig med att undersöka en strömbrytare på en bordslampa. Han hade inte tagit ur el-kontakten och fick en ordentlig stöt. Mamma hade alltid berättat att om man fick ström så dog man. Berne blev orolig, främst för Urban, om han skulle dö så måste ju nån ta hand om Urban. Berne gick in till grannen Bertil och frågade, ”dör man direkt om man får ström”? ”Troligtvis” svarade han och Berne blev lugn och gick in till Urban igen utan att nämna episoden för någon.

Ebbe och Urban 1950

Elsas make Halvard (fotograf till bilden till höger) var facklig förtroendemän och besökte Falun under en gruvarbetarkongress på 60-talet. De hälsade då på hos oss i Grycksbo. De bodde på Grand hotell och tyckte att det var toppen. Där kunde de laga mat på sitt spritkök i hotellrummet, hon hade bl.a. kokat bruna bönor och stekt fläsk. Undrar vad personalen på hotellet tyckte.

Även tiden i Kristineberg var positiv för familjen. Det enda som oroade mamma och pappa var hur det skulle bli med skolor för barnen efter folkskolan. Pappa fick så småningom ett löfte att vi skulle få flytta till Boliden där det fanns Realskola. Men när flytten blev aktuell ville man först ha pappa ett år i Adakgruvan, som hade det bästa ryktet för trivsel inom Bolidenbolagen.

*Foto från Mijam och Bertil Jonsson.
På kortet finns även Lena Johansson och Elsa Stenberg
med son.*

Flyttlasset till Adakgruvan gick på en sligbil den 25:e januari 1950 (Bernes 13 årsdag).

Adakgruvan

Adakgruvan har fått sitt namn efter Adak, en gammal Västerbottensby i Malå kommun, ca 3,5 mil från Malå. Gruvsamhället som ägdes av Boliden hade moderna bostäder. I Adakgruvan fanns konsumbutik, kiosk och poststation samt skola, Folkets hus och fotbollsplan. Gruvsamhället låg ca 4 kilometer från Adakbyn, där det fanns två biografier samt ett antal affärer, fotbollsplan, Folkets hus mm.

Malmen från Adakfältet fraktades med lastbil till Slagnäs järnvägsstation för vidare befördran på järnväg till Rönnskärsverken. Adakfältet låg liksom Kristineberg ute på myrmarker.

I Adakgruvan bodde vi i en lägenhet uppe på konsumbutiken (centrum). Även här fanns en del tidigare Laverbor, vilket gjorde att mamma och pappa snabbt kom in i gemenskapen.

Skolan hade tre klassrum ett för klass 1-2, ett för klass 3-4 och ett för klass 5-6-7. Sune började i klass 5 och Berne i klass 6. Det var mycket slagsmål och bråk på rasterna i början, innan vi hade inordnats på rangskalan. Sune och Berne stod med ryggarna mot varandra och fightades med skolkamraterna. Sune gick tre terminer i skolan och Berne en termin.

Vid och efter flytten till Adakgruvan var Urban väldigt sjuklig och hade vid sex månaders ålder redan haft dubbelsidig lunginflammation två gånger (en gång i Kristineberg) samt kikhosta så mamma och pappa var kallade till Malå sjukstuga två gånger då man inte trodde han skulle överleva.

När Urban insjuknade igen på våren 1950 var vägarna knappt farbara på grund av tjällossning. Bussen behövde två och en halv timme för att köra de 3,5 mil till Malå, inga andra bilar åkte på vägen. Pappa tog Forden och följde efter bussen för att frakta Urban till sjukstugan där Urban blev kvar. De åkte sedan hem igen. Bilen var totalt inpackad i lera. De var hemma ett par dagar och blev sedan åter kallade till Malå då Urbans tillstånd var kritiskt. När mamma och pappa kom dit piggnade Urban märkbart till och fick snart komma hem igen. Efter dessa två tur- och returesor blev bilen aldrig vad den hade varit.

Forden byttes under senhösten mot en ny Minor, en tjeckisk bil med 19 hk tvåcylindrig tvåtaktsmotor. Det var en mycket enkel bil utan kupévärm och med frihjul.

Pappa bytte bil hos Carstedts i Kristineberg och fick lägga ca 5000 i mellanskillnad, medan nyp-riset var 5800, som betalades på avbetalning med 100kr/mån. Bilen blev helt betald 1954.

Det hände ibland att mamma och pappa tog en tur till Kristineberg på kvällen för att hälsa på Miriam och Bertil för att dricka kaffe (70 km enkel resa).

Under tidiga 50-talet släppte bönder och hästägare ut sina arbetshästar på sommaren några veckor före slåttern. Hästarna samlade sig i flockar som drev runt i omgivningarna. Ibland kom de in i byar och samhällen och betade där. Det hände ofta i Adak. Ebbe hade fått en trehjuling och cyklade på fotbollsplanen när en flock hästar kom dit. Mamma var livrädd, men Ebbe cyklade obekymrat i flocken, under och mellan benen på hästarna. De brydde sig inte om honom. (Det var nog därför Ebbe senare blev kavallerist).

Inte långt från Konsum på myren låg byns kloakgrop dit allt avlopp från byn pumpades. Här fick man inte leka vilket naturligtvis gjorde det extra intressant att stå på kanten och peta med pinnar. På våren när det var skare var det roligt att springa på snön på ställen där man annars inte kunde vara. Man fick då starka förmaningar om att aldrig gå nära uppstickande delar av buskar mm för där var skaren mjuk och man kunde sjunka igenom och försvinna helt och hållet utan möjlighet att ta sig upp då snön kunde vara mer än meterdjup.

Foto framför V8:an vid Konsum i Adak 1950

Vintern 1950-51 var en av dom kallaste vi har upplevt. Adak var ett riktigt köldhål och mamma var tvungen att använda ugnen för att hålla värmen i lägenheten.

Pappa åkte ofta och fiskade tillsammans med Hugo Burvall, då blev de alltid utrustade med kaffe och smörgås. En gång när pappa kom hem klagade han på kaffet och berättade att det smakade så illa att till och med Hugo klagade och inte kunde dricka det. Mamma förstod ingenting, hon hade gjort som vanligt. När mamma senare hade kafferep med väninnor sa dessa ”men Karin – vilket dåligt kaffe du har”. Hon undersökte då kaffeburken och hittade en hel del missfärgat kaffe. Hon kastade kaffet och köpte nytt. Efter ett tag var det samma historia igen, helt oförklarligt till dess hon en dag städade lite extra noga och hittade ett öppnat paket surrogatkaffe från krigstiden, bakom toalettstolen. Då erinrade sig mamma att Sune någon gång hade frågat hur kaffet smakade. Sune hade gjort ett av sina många ”practical jokes”.

Sune och Berne hade satt ett rep från Konsums lagertak för att enkelt ta oss till mjölkbutiken som låg i andra änden av byggnaden. Man kunde lätt ta sig ut på taket från vårt hallfönster på andra våningen. Vi använde repet för att snabbt ta oss ut och när vi skulle hämta mjölk för att slippa gå runt hela byggnaden. Repet hängde där och irriterade pappa kollosalt, speciellt när det blåste och repet slog mot väggen. ”Det är omöjligt att sova”, sa han. Men mamma hade blivit utelåst en kväll och kunde inte komma in eftersom ytterdörren var låst och alla sov. Hon gick till repet och dunkade det i väggen för att väcka Martin. Det gick inte, så till slut vaknade Ebbe och kunde väcka Sune som gick ut och släppte in mamma. Hon hade varit ute en bra stund och var ganska uppretad, mest på pappa som hade sagt att han inte kunde sova på grund av repet. ”Du har ondgjort dig över repet, men nu vill jag inte höra talas om det mer”. Repet fick hänga kvar efter detta och man pratade inte mer om det.

Malå kommun skulle starta kommunala musikkårer, en för vuxna och en för ungdomar. Sune och pappa som var musikintresserade var till skolan och hämtade varsitt blåsinstrument. Sune fick en B-kornett och pappa en saxofon. Den första läxan var att lära C-durskalan. Sune övade vid alla upptänkliga tillfällen, så pappa sa till slut, ”sluta med det där oljudet, om du ska hålla på så får du gå ner i pannrummet”. Detta resulterade i att när pappa övade så sa Sune åt honom att han skulle gå ner i pannrummet. Detta orsakade så mycket kiv i familjen att mamma beordrade båda att lämna tillbaks instrumenten för husfridens skull. Det blev slutet för bådas musikerkarriärer.

Sommaren 1950 tog pappa oss med till sportaffären i Adak (filial till Norsjö sportaffär). Han lovade Sune och mig varsin cykel om vi lovade att aldrig börja röka. Vi valde ut varsin Rex med växelnäv, Sune en blå och Berne en röd. De kostade 310 kr/st, tillsammans motsvarade det vad pappa fick ut i månadslön efter skatt. Köpet var på avbetalning. Vi hade de häftigaste cyklarna i samhället. De gav Sune och Berne möjlighet att se sig omkring i omgivningarna.

I dessa trakter var det sed att när någon gifte sig och firade bröllop kunde vem som helst komma och delta i festligheterna. Man bjöd på någon enkel maträtt eller soppa samt kaffe och tårta. De vuxna som kom dit gratulerade brudparet och gav dem en present eller en liten slant. Det var allmän fest med dans så länge man orkade. Vid midsommaren 1950 cyklade vi med några kompisar till Adaks Folkets hus och deltog i ett bröllop. Det var intressant med mycket folk, mat, musik, dans med avbrott för ett och annat slagsmål (utomhus). Kommer ihåg kompisens farsa som fick stryk av en same som hängde sig i slipsen och knockade honom. Även brudgummen fick sin del, på honom bröt man armen så han gick gipsad en månads tid. När Sune och jag kom hem sent på natten efter denna intressanta tillställning hade mamma dukat upp mjölk och nybakade mjukkakor. På morgonen hade vi mycket att berätta.

Höstterminen 1950 började Berne på Realskolan i Norsjö. Han var då inackorderad hos Kerstin och Magnus Jonsson (Bertils bror). De bodde i en villa i utkanten av samhället. Det var heli-nackordering med mat och husrum, sov i en soffa i deras vardagsrum och levde i övrigt med familjen. De hade två pojkar som var 4 och 6 år. Vi betalade 110 kr/mån och Berne åkte hem med postbussen var fjortonde dag (biljetten kostade 8 kr T/R).

*Eugen Jonsson, Västerbottnisk
kraftkarl*

En av busschaufförerna hette Eugen Jonsson. Han var en stor idol för alla ungdomar i trakterna. Tyngdlyftare i svensk elitklass som även dominerade alla andra kraftsporttävlingar i Västerbotten som släggkastning, diskus och kulstötning. Han var svensk rekordhållare och mästare i tyngdlyftning. Han hade lockigt hår och ett fördelaktigt utseende. Postbussen gjorde ibland lite längre uppehåll i och mellan turerna. Då tog Eugen fram sin stickning och fördrev tiden, så blev han även damernas idol. Männen muttrade men sa inte så mycket, men pappa sa till mamma, ”nåt fel måste det vara med honom”.

Magnus och Kerstin var glada, trevliga och präktiga människor och Magnus glada skratt och hans humor glömmar man aldrig. Han var handikappad (hade haft barnförlamning) och hade svårt att gå, men var duktig på att cykla. Han arbetade som urmakare och radioreparatör på fritiden. När Berne bodde där var han som en medlem av deras familj och släkt.

När det var dags även för Sune att gå vidare i skolan åberopade pappa löftet att få flytta till Boliden. Bolaget ville då att han skulle flytta till Laisvall. Då tröttnade pappa och började söka jobb på andra ställen. Han fick flera napp men fastnade till slut för AB Zinkgruvor i Dala-Finnhyttan (Garpenberg utanför Hedemora) där han fick en liknande befattning som tidsstudieman. Detta föll inte i god jord inom Bolidenbolaget och de sa att detta kunde de stoppa eftersom det var samma ägare (samma bankintressen). Då blev pappa arg och svarade, ”det är OK men då börjar jag i Sandviken i stället. Har fått jobb även där”. Då backade man, vid den tiden var det brist på erfarna tidsstudiemän.

En vecka innan skolstarten på hösten 1951 flyttade vi till Dala-Finnhyttan.

Nästa avsnitt blir flytten till Garpenberg (Dala-Finnhyttan) det kommer i

Byabladet Nr 35 i februari 2020.

Det har ju varit en del skrivelser om Selholmen på sista tiden. Här har jag fått så fina bilder från samma plats.

Vet någon namn på fler personer på bilderna?

Hör av er till Gun: gunjons@telia.com eller Tel: 070-320 77 56

Namnen som nämns och finns på bilderna Driva och Elva Eriksson är döttrar till Oskar Eriksson och Beda född Öberg Älvsbyn.

Driva och Elva är fastrar till bildernas ägare Birgitta Neregård.

Utflykt till Selholmen 1920.

*Driva Eriksson (född 1910)
längst till vänster 2.a raden*

*Bildens ägare är
Birgitta Neregård.*

*Utflykt till älvkanten Selholmen
1921. Elva Eriksson (född 1898)
Stående längst till höger.*

*Bildens ägare är
Birgitta Neregård.*

*Utflykt på älvkanten Selholmen
år 1921 Elva Eriksson
längst fram.*

*Bildens ägare är
Birgitta Neregård*

*Sällskap på träbron till
Selholmen. År 1925.
Elva Eriksson nr 5.*

*Bildens ägare är
Birgitta Neregård.*

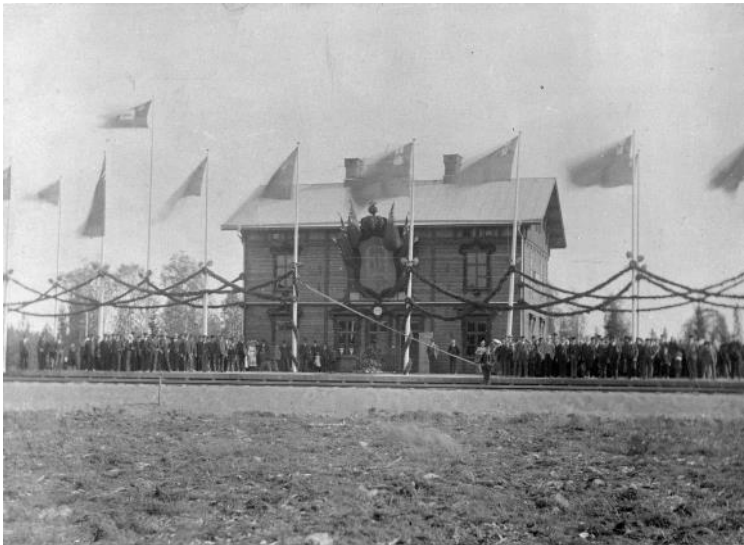
*1892 Järnvägs-brobygget
över Piteälven*

*Bildens ägare är
Birgitta Neregård.*

*1894
Järnvägsbro test.*

*Bildens ägare är
Birgitta Neregård.*

*Älvsbyn järnvägsstationen
vid invigning av stambanan.
1894-08-02*

*Bildens ägare är
Birgitta Neregård.*

*Älvsbyn järnvägsstation-
en vid invigning av stam-
banan. 1894-08-02*

*Bildens ägare är
Birgitta Neregård.*

*Älvsbyn. Invigning av
stambanan. Oscar II
1894-08-02*

*Bildens ägare är
Birgitta Neregård.*

*Glöm ej köpa Fotokalendern
för 2020!
Begränsat antal.
Temat är som tidigare "Förr
och nu".*

Köp genom

*Börje Isaksson
Tel: Tel: 072 514 15 88
eller borjeisaksson@telia.com*

Styrelsen

Älvsbyns forskarförening

www.alsbyforskarerna.se